

Kielce

An aerial photograph of a historic courtyard in Kielce, Poland. The scene is captured during sunset, with a warm, golden light illuminating the sky and the buildings. In the foreground, a large, leafy tree is partially visible on the left. The central building has a dark, gabled roof and a prominent tower with a blue dome and a spire. The courtyard is paved, and several cars are parked in the lower right corner. In the background, a hill with a small structure on top is visible under the sunset sky.

największe
atrakcje
turyistyczne

Obecne tereny Kielc pierwotnie pokrywała puszcza pełna zwierzyzny. W takiej puszczy polował wraz z drużyną książę Mieszko, syn Bolesława Śmiałego. Pewnego wieczoru odłączył się od swoich kompanów. Zagubionego księcia napadli zbójcy, młody następca tronu bronił się dzielnie i pokonał wszystkich napastników. Ocalał tylko jeden ze zbójców i poddał się księciu. Ten w podziękę za ocalenie życia podał spragnionemu księciu butelkę. Mieszko, nie przewidując podstępny, zamiast wody, napit się trucizny i zaczął się krztusić. Wtem nastąpiła jasność, z której wytonił się święty Wojciech. Mieszko uklęknął, a święty nakreślił pastorałem krętą linię. Za śladem popłynęła woda, która ugasiła pragnienie księcia i zmyła z jego ust truciznę. Mieszko zadał w róg i wnet pojawiła się drużyna. Odjeżdżając z polany, książę zauważył ogromne białe kły. Obiecał, że w tym miejscu wybuduje gród z kościołem. Niedługo potem założono w sercu puszczy osadę, a na polanie zbudowano kościół św. Wojciecha. Strumień, z którego woda przywróciła księciu siły nazwano *Silnicą*, a osada przyjęła nazwę *Kielce* na pamiątkę znalezionych kłów.

Pierwsza osada, która dała początek Kielcom znajdowała się w okolicy kościoła św. Wojciecha. Dzięki księżęcemu nadaniu, w XII w., biskupi krakowscy urządzili w Kielcach własny ośrodek osadniczy, fundując w 1171 r. romańską kolegiatę na wzgórzu dominującym nad osadą. Po 1493 r. kardynał Fryderyk Jagiellończyk nadał miastu herb ze złotą koroną i literami C.K. (Civitas Kielcensis – „Miasto Kielce”) na czerwonym tle. Ożywienie gospodarcze Kielc nastąpiło pod koniec XV w. i w XVI w. w związku z rozwojem górnictwa ołowiu, miedzi i żelaza, które jednak zostało przerwane przez potop szwedzki. W latach 1624-1631 na szczycie Karczówki zbudowano klasztor bernardynów, a w latach 1637-1641 z inicjatywy biskupa Jakuba Zadzi-ka wzniesiono na Wzgórzu Zamkowym wczesnobarokowy pałac. W 1724 r. rozpoczęto budowę seminarium duchownego i szkoły – w późniejszych latach w budynku szkoły mieściło się gimnazjum carskie, następnie liceum im. Stefana Żeromskiego, a obecnie jest to siedziba Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej i Muzeum Lat Szkolnych Stefana Żeromskiego. W 1789 r. Kielce przestały być własnością biskupią i przeszły na własność państwa. W czerwcu 1794 r. obozował w Kielcach

Kielce - to tu powstała pierwsza w Polsce uczelnia techniczna

Kielce - jedyne miasto w Polsce, w którym znajduje się najlepiej zachowany zabytek z epoki Wazów - Pałac Biskupów Krakowskich

W Kielcach po raz pierwszy zabrzmiała melodia pieśni *My, Pierwsza Brygada*, która jest dziś *Pieśnią Reprezentacyjną Wojska Polskiego*

Tu rozpoczęto produkcję słynnych pralek „Frania” oraz kultowych motocykli SHL

Teren całego Kielc znajduje się w obrębie Geoparku Świętokrzyskiego należącego do Światowej Sieci Geoparków UNESCO

Kielce - raj geologiczny pod gołym niebem

Tadeusz Kościuszko po klęsce pod Szczekocinami. W 1805 r. decyzją papieża Piusa VII utworzono diecezję kielecką. W 1816 r. przeniesiono do Kielc siedzibę województwa krakowskiego (Kraków był wówczas wolnym miastem). Staraniem Stanisława Staszica ustanowiono w 1816 r. w Kielcach Główną Dyрекcję Górnictwą i powołano przy niej pierwszą na terenie Polski uczelnię techniczną - Szkołę Akademiczno-Górnictwą. W okresie powstania styczniowego Kieleccyzna była terenem zaciętych walk narodowowyzwoleńczych. W 1885 r. Kielce znalazły się na linii kolejowej Iwanogrodzko-Dąbrowskiej (Iwanogrod - dziś Dęblin). Podczas pierwszej wojny światowej Kielce, w 1914 r. zostały zdobyte przez żołnierze Józefa Piłsudskiego. 1 XI 1918 r. żołnierze Polskiej Organizacji Wojskowej rozbroili resztki armii austriackiej, co oznaczało koniec zaborów i wolność dla miasta. W 1919 r. powstało województwo kieleckie. W okresie II wojny światowej aktywnie działały tu oddziały partyzanckie AK, BCh i NSZ.

Dawny Pałac Biskupów Krakowskich

Jedna z najwspanialszych i najlepiej zachowanych rezydencji z epoki Wazów, która miała podkreślać zasługi i dokonania fundatora – biskupa krakowskiego Jakuba Zadziką. Budowa pałacu rozpoczęła się w 1637 r. W następnym wieku dobudowano skrzydło północne i południowe. W 1789 r. decyzją Sejmu Wielkiego Pałac przeszedł na własność państwa. Podczas rozbiorów mieściła się tu siedziba rządu gubernialnego, a w 1816 r. w skrzydle północnym miała siedzibę pierwsza w Polsce uczelnia techniczna – Szkoła Akademiczno-Górnicza, założona przez Stanisława Staszica.

Pałac został wybudowany w stylu barokowym przez włoskich architektów. Charakteryzuje się reprezentacyjnym pierwszym piętrem tzw. piano nobile, arkadową loggią wejściową oraz czterema sześciobocznymi wieżami zwieńczonymi barokowymi hełmami. W głównym budynku można oglądać wspaniałe wnętrza pałacowe, meble, gobeliny oraz oryginalne stropy ramowe z obrazami z warsztatu Tomasza Dolabelli. W części południowej pałacu znajduje się Sanktuarium Marszałka Józefa

Dawny Pałac Biskupów Krakowskich
Muzeum Narodowe w Kielcach
pl. Zamkowy 1, 25-010 Kielce
+48 41 344 40 14 (wew. 239 lub 243)
+48 41 344 23 18
www.mnki.pl

Piłsudskiego, a w skrzydle północnym Galeria Malarstwa Polskiego i Europejskiej Sztuki Zdobniczej, w której można podziwiać dzieła mistrzów, takich jak: Szermentowski, Hadzewicz, Boznańska i Pankiewicz. Muzeum udostępnia również do zwiedzania ogród włoski.

Bazylika katedralna p.w. Wniebowzięcia NMP w Kielcach

Najważniejszy obiekt sakralny na terenie miasta został ufundowany w 1171 r. przez biskupa krakowskiego Gedeona. Pierwszy kościół był niewielką budowlą w stylu romańskim, ale wielokrotnie przebudowywana na przestrzeni dziejów zyskał wygląd barokowej bazyliki. Wschodnią część świątyni została pozbawiona tynku, aby odsonić romańskie bloki piaskowca, na których zachowały się znaki średniowiecznych mistrzów kamieniarskich zwane „gmerkami”. Na północnej ścianie umieszczono tablicę z 1782 r. prezentującą wzory miar i wag, litery alfabetu oraz podstawowe zasady wiary chrześcijańskiej. Od strony zachodniej prowadzi do bazyliki barokowy portal główny wykonany z chęcińskiego marmuru. W nawie głównej znajduje się barokowy ołtarz pochodzący z XVIII w. z obrazem Wniebowzięcia NMP pędzla Szymona Czechowicza. Ściany prezbiterium zdobią malowidła upamiętniające ważne wydarzenia w dziejach naszego kraju – wprowadzenie chrześcijaństwa w Polskę oraz ślubu Jana Kazimierza. W nawie północnej znajduje się kaplica Pana Jezusa z XVI-wiecznym krucyfiksem ustawionym na tle widoku Jerozolimy, wyłoczonym w srebrnej blasze oraz tryptyk łagiewnicki z 1500 r. W nawie południowej można zobaczyć renesansowy nagrobek Elżbiety z Krzyckich Zebrzydowskiej oraz otaczany szczególnym kultem obraz Matki Bożej Łaskawej Kieleckiej, koronowany przez papieża Jana Pawła II podczas pielgrzymki w 1991 r. Obok świątyni znajduje się XVIII-wieczna dzwonnica oraz symboliczny grób bohatera powstania kościuszkowskiego – Wojciecha Bartosa Głowackiego.

Bazylika Katedralna Wniebowzięcia NMP w Kielcach
Plac Najświętszej Maryi Panny 3
25-013 Kielce
+48 41 344 63 07 (kancelaria parafialna)
www.kielcekatredra.pl

Rynek

Kielecki rynek to miejsce wystaw i koncertów plenerowych, których tło stanowią budynki z XVIII, XIX i XX wieku. W Kamienicy pod Trzema Herbami znajduje się Muzeum Dialogu Kultur, którego ekspozycja przybliża historię, kulturę i tradycję nieustannie podkreślając mnogość i różnorodność poglądów, wyznań, przekonań. W placówce zwiedzimy aż 4 różne wystawy: „Od różnorodności do dialogu”, „Pradziej i wczesne średniowiecze Ponidzia i Wiślicy”, „Historia motoryzacji w miniaturze”, „Od sacrum do profanum. Malarstwo i rzeźba w sztuce ludowej” (w niedzielę wstęp wolny na wystawy stałe).

Najważniejszymi obiektami na rynku są klasycystyczny gmach urzędu miejskiego, kamienica Sołtyków wybudowana w 1765 r. przez Macieja Gilbę – kucharza biskupa Kajetana Sołtyka, klasycystyczna kamienica Saskich oraz „Wójtostwo” – dom wójta z końca XVIII w., w którym przebywał Tadeusz Kościuszko w 1794 roku. W wielu zabytkowych wnętrzach otaczających rynek kamienic mieszczą się urokliwe restauracje i kawiarnie.

Muzeum Dialogu Kultur
Oddział Muzeum Narodowego w Kielcach
Kamienica pod Trzema Herbami
Rynek 3, 25-303 Kielce
+48 41 344 60 96, www.mnki.pl/mdk

4

Dworzec Autobusowy

Jedna z najciekawszych budowli użytkowych w Polsce, która do dziś zdobi pocztówki z Kielc. Dworzec PKS przypominający UFO już od 1984 r. stał się wizytówką miasta. Głównym założeniem architektów obiektu był komfort podróżujących – dzięki okrągłemu kształtowi każdy z pasażerów miał do pokonania tę samą drogę od centrum dworca na stanowisko odjazdu. Po wielu latach dworzec doczekał się gruntownego remontu. Mieszkańcy i turyści brali udział w hucznym otwarciu dworca w sierpniu 2020 r.

Historię dworca widzimy w pamiątkach po poprzednim obiekcie, jedną z nich jest ściana wyłożona tłuczonymi porcelanowymi talerzami z Ćmielowa. Zachowany został również filar i jedna z ławeczek dawnego dworca.

Obecnie na dworcu pasażerowie skorzystają z przytulnych poczekalni, posilą się i wypiją dobrą kawę. Mogą również skorzystać z Pocztylni na dVoRcu – Mediateki, najnowocześniejszej biblioteki w Świętokrzyskiem. W nowoczesnym Punkcie Promocji Kielc turysta znajdzie bezpłatne mapki i przewodniki oraz dowie się, co zwiedzić w mieście i okolicach. Co więcej, przestrzeń biura jest wykorzystywana na wystawy czasowe i prelekcje.

Dworzec Autobusowy
ul. Czarnowska 12
25-504 Kielce
Informacja: +48 41 25 07 990
www.dworzec.kielce.pl

Punkt Promocji Kielc
ul. Czarnowska 12
25-504 Kielce
+48 605 287 616
marketing@um.kielce.pl

5

Rezerwat Skalny im. Jana Czarnockiego

Geologiczny raj przy jednym z kieleckich osiedli, idealne miejsce na spacer dla mieszkańców Kielc i turystów. Ślichowice to dawny kamieniołom, w którym wydobywano wapień górnego dewonu. Te wapień zostały silnie pofalowane w czasie ruchów górotwórczych. Dziś zobaczymy tu fałd obalony i fałd leżący, podręcznikowe przykłady form tektonicznych. Bystre oko wypatrzy również mineralizację siarczkami miedzi i ołowiu. Ochroną objęta jest również ciekawa roślinność: murały kserotermiczne, berberys, dzika róża, wisienka stepowa. Wszystko to sprawia, że Ślichowice są wyjątkowo wartościowe pod względem edukacyjnym.

Do rezerwatu prowadzi ulica Kazimierza Wielkiego na osiedlu mieszkaniowym Ślichowice

Rezerwat Skalny im. Jana Czarnockiego
ul. Kazimierza Wielkiego
25-633 Kielce
www.geonatura-kielce.pl

Kadzielnia

Rezerwat przyrody nieożywionej obejmujący Skalkę Geologów stanowi wraz z pozostałą częścią dawnego kamieniołomu Kadzielnia raj geologiczny pod gołym niebem. Na tym obszarze ok. 380 mln lat temu znajdowało się ciepłe morze, którego pamiątką są skały i skamieniałości. Teren Kadzielni jest jednym z najbardziej znanych obszarów jaskiniowych w Górach Świętokrzyskich. Występuje tu aż 25 jaskiń. Trzy z nich: Prochownię, Odkrywców i Szczelinę zwiedzamy podczas spaceru podziemną trasą turystyczną o długości 130 metrów. Wyjątkowość miejsca dopełnia nowoczesny amfiteatr wkomponowany w otoczenie, w którym co roku odbywają się koncerty i widowiska, między innymi: Międzynarodowy Harcerski Festiwal Kultury Młodzieży Szkolnej, Polska Noc Kabaretowa czy Festiwal Muzyki Tanecznej.

Kadzielnę można podziwiać podczas spaceru znakowanymi wygodnymi ścieżkami oraz z punktów widokowych przy pomnikach świadczących o bogatej historii miasta i okolicy. Odważni korzystają ze zjazdu tyrolką nad dawnym kamieniołomem. Podczas niskich temperatur dzięki Świętokrzyskiemu Klubowi Alpinistycznemu, przy współpracy Geonatury Kielce, powstaje zjawiskowy lodospad na Kadzielni.

Podziemna trasa turystyczna
+48 695 213 381 (wymagana rezerwacja)

Tyrolki na Kadzielni
+48 576 368 382

Więcej informacji: www.geonatura-kielce.pl/kadzielnia

7

KARCZÓWKA

Karczówka to malownicze wzgórze na wysokości 341 m. n.p.m. objęte ochroną rezerwatową, położone w zachodniej części Kielc. Na szczycie wzniesienia znajduje się pobernardyński klasztor i kościół p.w. św. Karola Boromeusza z XVII wieku. Wzgórze i okolica były nazywane Górą Kruszcwowymi ze względu na występowanie kruszców, m.in. galeny. Z tego surowca jest wykonana rzeźba św. Barbary, patronki górników, którą można zobaczyć w kaplicy kościoła na Karczówce. Przez wzgórze i okolice prowadzi ścieżka dydaktyczna prezentująca pozostałości szybów i hałd po wydobyciu surowców. U stóp góry od strony wschodniej ma swój początek czerwony szlak pieszy im. Sylwestra Kowalczewskiego do Chęcín. Od 2019 roku górzystą okolicę można podziwiać z punktu widokowego na wieży klasztornej.

Stowarzyszenie Apostolstwa Katolickiego
 KSIĘŻA PALLOTYNI
 Plac Karczówka Klasztor 1
 25-755 Kielce
 +48 41 243 61 03
www.karczowka.com

8

Ogród Botaniczny w Kielcach

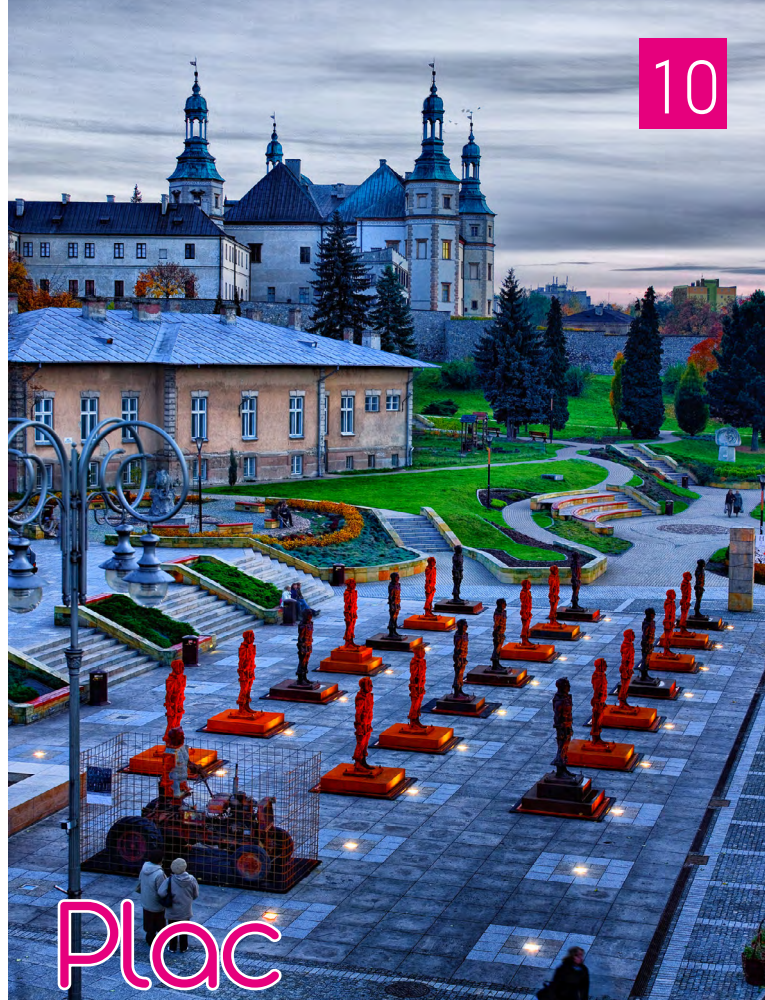
Ogród Botaniczny w Kielcach położony na stoku Karczówki to prawdziwa enklawa zieleni w centrum miasta. Znajduje się tutaj wiele interesujących gatunków roślin ze szczególnym uwzględnieniem gatunków charakterystycznych dla regionu świętokrzyskiego. Z wyższych partii Ogródu rozciąga się panorama na miasto i pobliskie pasma Gór Świętokrzyskich. Podczas spaceru zadbanymi alejkami zobaczymy m. in. bogatą kolekcję róż, wrzosowisko, kolekcję różaneczników i azalii oraz liczne inne kolekcje roślin ozdobnych. Na uwagę zasługuje także rozległy i bardzo interesujący Dział Roślin Użytkowych, gdzie spotkamy kolekcję roślin przyprawowych i leczniczych, czy kolekcję roślin sadowniczych, a także Ogród Wiejski. Wśród drzew i krzewów dominują gatunki rodzime, takie jak: jodły, buki, graby, czy dęby posadzone w kolekcji zwanej Przewodnie Zbiorowiska Leśne Gór Świętokrzyskich. W Ogródku nie brakuje drzew i krzewów pochodzących z innych kontynentów, np. z Azji Wschodniej, czy Ameryki Północnej. W sezonie letnim na terenie ogrodu można napić się kawy i zjeść coś słodkiego.

Geonatura Kielce – Ogród Botaniczny
 ul. Jagiellońska 78
 25-734 Kielce
 +48 41 367 64 68
www.geonatura-kielce/ogrodbotaniczny

Ulica Henryka Sienkiewicza

Najdłuższy deptak i najbardziej reprezentacyjna ulica Kielce, której początek wyznacza pomnik Henryka Sienkiewicza. Cała długość ulicy aż do dworca kolejowego przy Placu Niepodległości wynosi ok. 1270 metrów. Początki ulicy sięgają XVII w., a jej błyskawiczny rozwój przypada na wiek XIX, kiedy gubernialny geodeta Marian Potocki wykonał plan przestrzenny zagospodarowania Kielce. Dziś przy ulicy znajdują się zabytkowe kamienice z XIX i XX wieku oraz pomniki przypominające o bogatej historii miasta i jego mieszkańców.

Plac

Artystów

Na położonym u zbiegu ulic Sienkiewicza i Kapitulnej placu od wiosny do jesieni odbywają się wystawy, happeningi i imprezy plenerowe. Każdego roku w okolicach września miejsce to staje się tłem dla współczesnych instalacji autorstwa światowej sławy artystów, takich jak Leon Tarasewicz czy Ludwika Ogorzelec. Przez cały rok o legendzie o powstaniu Kielce przypomina pomnik dzika, przez mieszkańców Kielce nazywanego Kielkiem.

Przy Placu Artystów (ul. Sienkiewicza 29) znajduje się Regionalne Centrum Informacji Turystycznej i Oddział Świętokrzyski PTTK. Zaczynają się tu dwa kieleckie szlaki spacerowe: niebieski (przez Park Miejski i Kadzielnę do podnóża Góry Pierścienicy w południowej części Kielce) oraz zielony (przez rezerваты przyrody Kadzielnia i Wietrzna na Bukówkę).

Ośrodek Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej oraz Instytut Dizajnu

W budynkach zajmowanych obecnie przez instytucję Wzgórza Zamkowego przez półtora wieku funkcjonowało więzienie. Dziś historię tych obiektów przypomina Ośrodek Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej (OMPIO) – miejsce stałej i interaktywnej ekspozycji historycznej poświęconej bohaterom walki o niepodległość Polski – od czasu insurekcji kościuszkowskiej po drugą połowę XX wieku. OOMPIO to także przestrzeń do edukacji, wychowania obywatelskiego, dyskusji i definiowania polskiego patriotyzmu.

Na ekspozycji, będącej wędrówką przez historię miasta i regionu, poznamy m.in. życie codzienne kielczan podczas okupacji niemieckiej oraz sylwetki żołnierzy konspiracji. Ekspozycja w podziemiach i dawnych karcerach poświęcona jest ofiarom represji niemieckiego gestapo i komunistycznego aparatu przemocy.

Druga część Wzgórza Zamkowego to Instytut Dizajnu przez swoją działalność wystawienniczą, edukacyjną i produkcyjną kształtuje przestrzeń miejską i wrażliwość artystyczną mieszkańców oraz turystów. Ośrodek działa w budynkach, które pierwotnie pełniły funkcję należących do biskupów krakowskich pomieszczeń gospodarczych, a w XIX i XX wieku także więzienia. Dziś te unikatowe wnętrza mieszczą pracownie projektowe, studio ceramiczne oraz Galerię Główną. Wystawy prezentowane są także w otwartej dla spacerujących parkiem miejskim Galerii Brama i w przestrzeni całego Instytutu.

Ośrodek Myśli Patriotycznej
i Obywatelskiej
ul. Zamkowa 3
25-009 Kielce
+48 41 367 68 01
www.ompio.pl

Instytut Dizajnu w Kielcach
ul. Zamkowa 3
25-009 Kielce
+48 790 764 596
www.idkielce.pl

Biuro Wystaw Artystycznych w Kielcach

Biuro Wystaw Artystycznych w Kielcach to galeria sztuki współczesnej zlokalizowana w centrum miasta, która zaprasza na wystawy malarstwa, rzeźby, grafiki, fotografii oraz prezentacje z zakresu innych dziedzin sztuk wizualnych artystów polskich i zagranicznych. BWA jest organizatorem Interdyscyplinarnego Konkursu Plastycznego Województwa Świętokrzyskiego PRZEDWIOŚNIE, Międzynarodowego Biennale Fotografii DEFINICJA PRZESTRZENI / SPACE DEFINITION oraz Międzynarodowego Triennale Litografii LITHO-Kielce. Ponadto realizuje wystawy wspólnie z innymi galeriami i ośrodkami kultury w Polsce i poza jej granicami.

BWA zaprasza także na spotkania, pokazy filmowe, akcje artystyczne. Prowadzi działalność edukacyjną skierowaną do różnych grup wiekowych. Instytucja wciąż powiększa swoją kolekcję sztuki, gromadząc głównie dzieła artystów świętokrzyskich. Szczególnie bogate są zbiory fotografii autorstwa twórców Kieleckiej Szkoły Krajobrazu.

Biuro Wystaw Artystycznych w Kielcach
ul. Kapitulna 2
25-011 Kielce
tel. +48 41 36 76 447
www.bwakielce.art.pl

13

Park Miejski im. Stanisława Staszica

Park został utworzony w wyniku XIX-wiecznej rozbudowy i modernizacji miasta na gruntach będących w posiadaniu biskupów krakowskich do 1789 r.

Przy prowadzącej do parku ulicy Staszica znajduje się źródło Biryty, przy którym w 1973 roku odsłonięto rzeźbę „Przysięga miłości”. Źródło jest uwiecznione w powieści „Syzyfowe prace” Stefana Żeromskiego. Warto zwrócić uwagę na znajdującą się po drugiej stronie stawu XVIII-wieczną figurę świętego Jana Nepomucena oraz pomnik upamiętniający brawurowy zamach na agenta Gestapo Franza Wittka w 1944 roku.

Przez obszerny plac z muszlą koncertową przejść można do głównej alei parkowej. Przy niej znajduje się pomnik Stanisława Staszica oraz widoczny jest neogotycki mur z urokliwą basztą zwaną „Plotkarką”. Z alei można dojść alejkami do bramy z ulokowaną w niej małą galerią sztuki i do ul. Zamkowej.

14

Pałac

Zielińskiego

Pałacyk to jedno z najbardziej urokliwych miejsc na Wzgórzu Zamkowym. W połowie XIX w. naczelnik powiatu kieleckiego Tomasz Zieliński przekształcił część dawnego folwarku biskupiego w romantyczne założenie pałacowo-ogrodowe. Po remoncie powstałego w początkach XIX w., na murach wzniesionej w 1752 r. „rajtszuli” (szkoły jazdy konnej), budynku mieszkalnego, dobudował od strony wschodniej neogotyckie wieże i basztę oraz neorenesansową oranżerię, a od zachodu bramę i piętrowy pawilon. Od południa posesję ogrodzono neogotyckim murem obronnym z basztą zwaną „Plotkarką”. Na dziedzińcu ustawiono słup pamiątkowy z wrytymi nazwiskami osób, które zasłynęły w I poł. XIX w. na polu nauki i sztuki.

W rezydencji właściciel zgromadził bezcenne zbiory sztuki (po jego śmierci uległy rozproszeniu), a także gościł w niej znanych artystów, głównie malarzy (m.in. J. Szermentowskiego, F. Kostrzewskiego, W. Gersona, J. Suchodolskiego).

Od 1985 r. w pałacyku mieści się Dom Środowisk Twórczych, który przez cały rok tętni życiem. Muzyka „na żywo” króluje w każdy niedzielny wieczór: od maja do października w ogrodzie, a w pozostałe miesiące w sali koncertowej. Dodatkowo w kompleksie działają dwie galerie sztuki: „Oranżeria” i „Dom Praczek” oraz wystawa stała instrumentów „Muzeum Hammonda”.

Poza programem merytorycznym Pałacyk oferuje miłą restaurację oraz piękny ogród.

Dom Środowisk Twórczych
Pałac Tomasza Zielińskiego
ul. Zamkowa 5
25-009 Kielce
tel. +48 41 367 67 70
www.palaczykielinskiego.pl

Galeria Współczesnej Sztuki Sakralnej „Dom Praczki”

Oryginalna nazwa galerii wiąże się z rozbudową Wzgórza Zamkowego w drugiej połowie XVIII w. Ówczesny biskup krakowski Konstanty Felicjan Szaniawski wznosił w centrum Kielc coraz więcej obiektów użytkowych – w tym mieszkanie dla pisarza prewentowego oraz dla praczki. Obiekt zmienił swoje przeznaczenie: po 1945 r. przez pewien czas mieścił się tam Urząd Bezpieczeństwa, następnie magazyn pobliskiego więzienia.

Za sprawą zabiegów Leszka Mądzika, w 2005 r. otwarto unikatową pod względem profilu działalności Galerię Współczesnej Sztuki Sakralnej „Dom Praczki”. Na parterze mieszczą się sale wystawowe prezentujące wystawę stałą, pokazującą kolekcję dzieł współczesnych polskich artystów skupionych wokół szerokiego spojrzenia na duchowość. Piętro budynku przeznaczone jest na wystawy czasowe.

Galeria Współczesnej Sztuki Sakralnej „Dom Praczki”
ul. Zamkowa 5/7
25-009 Kielce
tel. +48 41 367 62 97
www.dompraczki.pl

Muzeum Hammonda

Muzeum Hammonda zaprasza na krótką lekcję historii łączącą muzykę z techniką. Muzeum to opowieść o życiu Laurensa Hammonda, jego twórczości i niesamowitym wynalazku, który zmienił światową scenę muzyki rozrywkowej. A wszystko to w wyjątkowej pałacowej scenerii. Pierwszym obiektem, jaki napotykać zwiędzający jest pomnik Laurensa Hammonda zasiadającego za swoimi organami. Chwilę potem wkraczamy już w świat magii złożonej z historii, obrazów i dźwięku. Swoją wyjątkowość Muzeum Hammonda potwierdza faktem, że jest jedynym tego typu obiektem na świecie. Ekspozycja podzielona jest na kilka modułów tematycznych: historia, Hammond w Polsce, Hammond na świecie, strefa dźwięku, Hammond Club, Leslie, Mój Hammond. Jedna z sal poświęcona jest Andrzejowi Zielińskiemu (Skaldowie). Na wystawie stałej instrumentów można podziwiać: ponad 60 modeli organów Hammonda, 27 modeli zegarów, stolik do tasowania i rozdawania kart do brydża. Dla pasjonatów atrakcją jest możliwość porównania brzmień różnych modeli organów jak też zagrania na... „grających schodach”.

Muzeum Hammonda
ul. Zamkowa 5
25-009 Kielce
+48 41 367 62 95
www.muzeumhammonda.pl

17

Muzeum Historii Kielc

Idea powołania do życia muzeum poświęconego historii Kielc sięga początków kieleckiego muzealnictwa. Dzieje miasta zaistniały na wystawach i w zbiorach utworzonego w Kielcach w 1908 roku muzeum Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Muzeum znajduje się w zabytkowej, klasycystycznej kamienicy, a jego wnętrza są wyposażone w ciekawe eksponaty, z których wiele zostało przekazanych przez mieszkańców miasta z ich rodzinnych pamiątek. Stała ekspozycja historyczna „Z dziejów Kielc” pozwala prześledzić niezwykle ciekawe etapy historii miasta od okresu przedlokacyjnego i wczesnośredniowiecznego, przez dzieje prywatnej miejscowości biskupów krakowskich, miasta wojewódzkiego i gubernialnego, walkę o niepodległość, a następnie okres II Rzeczypospolitej, II Wojny Światowej i okresu powojennego. Wśród eksponatów znajdują się średniowieczne monety, broń, fragmenty ceramiki, przedmioty użytkowe, obrazy, zjedzicia, a nawet słynne motocykle SHL.

Muzeum Historii Kielc
ul. Św. Leonarda 4
25-303 Kielce
tel. wt - nd: +48 41 340 55 26
tel. pon.: +48 41 340 55 27, +48 41 340 55 20
www.mhki.kielce.eu

18

Muzeum Diecezjalne w Kielcach

Obiekt gromadzący najpiękniejsze i najbardziej zabytkowe dzieła sztuki sakralnej diecezji kieleckiej. Pierwsza ze zwiedzanych sal to salon prezentujący XIX-wieczne wnętrza: komplet empirycznych mebli, obrazy i grafiki. W Sali Gotyckiej zaprezentowane zostały najstarsze eksponaty - zgromadzono tutaj przykłady gotyckiej rzeźby i malarstwa: skrzydła tryptyku z Rakoszyna k/Nagłowic (ok. 1505 r.), a na nich wizerunki św. Jana Chrzciciela i św. Jana Jaluźnika; Tron Łaski z Witowa k/Koszyc (pocz. XVI w.) - średniowieczny wizerunek Trójcy Świętej. Kolejna sala poświęcona jest kieleckim biskupom. Spośród innych obrazów na szczególną uwagę zasługuje wizerunek Chrystusa w cierniowej koronie, jeden z cyklu obrazów o tej tematyce namalowany w 1900 r. przez Jana Stykę. Meble stanowiące wyposażenie sali nawiązujące swą formą do mebli renesansowych, ozdobiły niegdyś biskupią jadalnię. Wizyta w muzeum może być połączona ze zwiedzaniem skarbcza katedralnego.

Muzeum Diecezjalne w Kielcach
ul. Jana Pawła II 3
25-013 Kielce
+48 41 344 58 20
www.muzeum.kielce.pl

Muzeum Stefana Żeromskiego

Ponad 60 lat temu cały gmach obecnej siedziby muzeum zajmowało liceum ogólnokształcące z ponad 250-letnią tradycją, do którego uczęszczali m.in. Adolf Dygasiński, Walery Przyborowski, Bolesław Prus, Gustaw Herling-Grudziński oraz Stefan Żeromski.

Muzeum Stefana Żeromskiego zostało otwarte w 1965 r. z okazji setnej rocznicy urodzin pisarza. Ekspozycja koncentruje się na wczesnym okresie życia autora „Syzyfowych prac” (dorastanie, pierwsze próby literackie, nauka w gimnazjum), a także przybliża jego miejsca życia i pracy. W muzealnej przestrzeni znajdują się również rękopisy utworów Żeromskiego, m.in. fragment „Wiernej rzeki”. Wśród różnorodnych eksponatów żywe zainteresowanie zwiędających wzbudzają: drewniany tornister zwany „deką”, rekonstrukcja munduru gimnazjalisty, XIX-wieczny kajet czy muzealna belka zwana siostrzanem pochodząca z ciekockiego dworku, w którym dorastał pisarz.

Muzeum Stefana Żeromskiego
oddział Muzeum Narodowego w Kielcach
ul. Jana Pawła II 5
25-013 Kielce
+48 41 344 57 92
www.mnki.pl/zeromski

Dworek Laszczyków

Dworek Laszczyków to obiekt zlokalizowany na południowym stoku Wzgórza Zamkowego za drewnianym, krytym gontem ogrodzeniem. Jest to ostatni drewniany obiekt tego typu na terenie miasta. Dworek został wystawiony w XVIII wieku przez Jakuba Jaworskiego, ostatniego starostę biskupiego. W 1988 r. został przekazany Muzeum Wsi Kieleckiej na cele administracyjne i wystawiennicze. Pierwotnie na terenie posesji znajdował się dworek i budynki gospodarcze. Według opisów archiwalnych z pierwszej połowy XIX wieku drewniany, parterowy budynek dworku został zbudowany z modrzewia na podmurowaniu z cegły palonej i z kamienia łączonego na wapno. Od ogrodu do części drewnianej dobudowane były dwa kamienne łamusy. Dworek został nakryty wysokim, czterospadowym, łamanym dachem, krytym pojedynczym gontem, poprzedzony z frontu gankiem, za którym znajdowała się ciemna sień. Obecnie pomieszczenia administracyjne mieszczą się na tyłach posesji, a wewnątrz dworu zostały przeznaczone na cele wystawiennicze.

Dworek Laszczyków
Muzeum Wsi Kieleckiej
ul. Jana Pawła II 6
25-025 Kielce
do godz. 15:00 tel.: +48 41 344 92 97 wew. 120
po godz. 15:00 tel.: +48 41 344 50 06
www.mwk.com.pl

Centrum Geoedukacji na Wietrzni

Nowoczesny obiekt na terenie rezerwatu Wietrzni łączący naukę z zabawą. Na zwiedzających czeka wycieczka po interaktywnej ekspozycji prezentującej w nowatorski sposób dziedzictwo geologiczne regionu, ze szczególnym naciskiem na okres dewoński. Niezwykła sceneria futurystycznej stacji badawczej połączona z aranżacjami morskich środowisk i organizmów sprzed 360 milionów lat, wzbogacona o strefę Geolaboratorium oraz kapsułę-kino 5D, sprawiają, że zwiedzanie wystawy w Centrum Geoedukacji jest niezapomnianym przeżyciem. W obrębie budynku na zwiedzających czekają również warsztaty szlifarskie. Geologiczna Gra Wielkoformatowa oraz możliwość rodzinnej edukacji geologicznej w Klubie Miłośników Geologii. Poza atrakcjami wewnątrz obiektu dla turystów udostępniony jest również Geologiczny Ogród Doświadczeń - edukacyjny plac zabaw ukierunkowany na popularyzację nauk o Ziemi wśród dzieci i młodzieży.

Geonatura Kielce - Centrum Geoedukacji
Rezerwat Wietrzni im. Zbigniewa Rubinowskiego
ul. Daleszycka 21
25-202 Kielce
+48 41 367 68 00
www.centrum-geoedukacji.pl

Energetyczne Centrum Nauki

Miejsce, którego celem jest popularyzacja nauki przez zabawę i eksperymentowanie - Energetyczne Centrum Nauki Kieleckiego Parku Technologicznego to przestrzeń przygotowana dla wszystkich niezależnie od wieku. Centrum składa się z kilku obszarów:

- wystawa „Energia” z 28 interaktywnymi stanowiskami do samodzielnego eksperymentowania, a w tym ważący ponad 750 kg kołowrót.
- laboratorium „Generator mocy” - tu odbywają się warsztaty popularnonaukowe i każdy może poczuć się jak prawdziwy naukowiec, założyć fartuch, rękawice, okulary ochronne i badać, testować, odkrywać.
- kino - oglądając wyjątkowy film, można dowiedzieć się jak wygląda przepływ energii w przyrodzie i jak jest wykorzystywana. W kinie odbywają się także pokazy naukowe, spotkania z ekspertami, prelekcje, dyskusje.
- Energetyczny Ogród Doświadczeń - przeznaczony jest do eksperymentowania w plenerze. Tutaj znajdują się m.in. siłownia, zjeżdżalnia wykorzystująca różnice poziomów terenu, karuzela napędzana w nietypowy sposób, ławka równowagi oraz strefa zagadnień optycznych.

Energetyczne Centrum Nauki
Kieleckiego Parku Technologicznego
Budynek SKYE INC, 2 piętro
ul. Olszewskiego 6, 25-663 Kielce
+48 41 278 72 50
www.ecn.kielce.pl

Muzeum Zabawek i Zabawy

Placówka jest największym i najstarszym muzeum zabawek w Polsce. Obiekt mieści się w zabytkowym XIX-wiecznym budynku dawnych hal targowych przy Placu Wolności. Zwiedzanie ekspozycji jest dla dzieci niezwykłą przygodą, a dla dorosłych podróżą do czasów dzieciństwa. W muzealnych zbiorach możemy podziwiać zabawki historyczne, lalki z całego świata, największy zbiór zabawek ludowych w Polsce, marionetki teatralne, bogate zbiory ikonograficzne, współczesne zbiory większości spółdzielni zabawkarskich oraz kolekcje modelarskie. Oprócz zwiedzania wystaw, muzeum zaprasza na warsztaty i spotkania dla najmłodszych.

Muzeum Zabawek i Zabawy
Plac Wolności 2
25-367 Kielce
+48 41 344 40 78
rezerwacja: +48 41 343 37 06
www.muzeumzabawek.eu

Manufaktura Słodczy „Magia Karmelu”

W budynku starej apteki z ponad stuletnią historią mieści się Pierwsza w Kielcach Manufaktura Słodczy „Magia Karmelu”, która zaprasza na pokazy karmelowe oraz warsztaty czekoladowe „od ziarna do tabliczki”. Odwiedziny w najmniejszej manufakturze słodczy to okazja, aby skrócić własnoręcznie wspaniałego lizaka, spróbować ciepłych cukierków z produkcji i przekonać się, jak w magiczny sposób powstają kolorowe karmelki.

W trakcie warsztatów czekoladowych każdy może poznać proces produkcji i historię czekolady, spróbować ziaren kakaowca oraz czekolady z różnych stron świata i wykonać własną wymarzoną tabliczkę z dodatkami.

Manufaktura Słodczy „Magia Karmelu”
ul. Adama Mickiewicza 1
25-352 Kielce
+48 537 950 750
www.magiakarmelu.pl

Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach

Ogromny gmach na terenie dawnego folwarku biskupiego do dziś zwraca uwagę swoją minimalistyczną i historyczną bryłą. Oddany do użytku w 1936 r. jako Dom Przynależności Wojskowej i Wychowania Fizycznego im. Józefa Piłsudskiego, od razu stał się architektoniczną perłą modernizmu i chlubą Kielc. Był to jedyny w mieście budynek zrealizowany w najnowocześniejszej na tamte czasy technologii. Obiekt mieścił teatr na 800 osób, 30 pokoi dla organizacji wojskowych, salę gimnastyczną, galerię na 160 osób oraz kasyno z salą balową. Dziś w Wojewódzkim Domu Kultury w zachwyty wprawiają wnętrza np. Sala Lustrzana wyłożona marmurem checińskim – miejsce przedwojennych balów oraz mozaikowe posadzki i stiuki na sufitach.

Po II wojnie światowej WDK rozwinął swoją działalność i stał się ostoją dla wielu środowisk twórczych – do dziś prowadzi wszechstronną działalność kulturalną, edukacyjną, informacyjno-wydawniczą oraz stwarza warunki dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego. Tu znalazły swoją przestrzeń m.in.: Zespół Pieśni i Tańca „Kielce”, Portal Informacji Kulturalnej, kino „Fenomen” i wiele innych.

Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach
ul. Ściegiennego 2
25-033 Kielce
+48 41 365 51 00
www.wdkkielce.pl

Filharmonia Świętokrzyska im. Oskara Kolberga w Kielcach

Filharmonia Świętokrzyska wchodzi w skład Międzynarodowego Centrum Kultury – nowoczesnej i funkcjonalnej przestrzeni tworzącej idealne miejsce spotkań publiczności z artystami z całego kraju i zagranicy. Oprócz koncertów w wykonaniu znanej w Europie miejscowej Orkiestry Symfonicznej, w bogatym kalendarzu wydarzeń melomani znajdą koncerty muzyki poważnej, rozrywkowej czy jazzu. Wizytówką Filharmonii jest festiwal Świętokrzyskie Dni Muzyki, którego ideą jest prezentacja muzyki polskiej, a zwłaszcza nieprezentowanych wcześniej w Kielcach utworów.

Budynek kieleckiej Filharmonii żyje jednak nie tylko muzyką. Sala koncertowa i sala kameralna to przestrzenie o doskonałej akustyce i warunkach technicznych, które pozwalają na realizację nie tylko koncertów, ale też małych form scenicznych, konferencji czy projekcji filmowych przedstawiających ważne wydarzenia ze świata muzyki. Przestronne foyer to miejsce organizacji wielu wystaw, prezentacji czy spotkań.

Filharmonia Świętokrzyska
im. Oskara Kolberga w Kielcach
ul. Żeromskiego 12
25-369 Kielce
+48 41 368 05 01
www.filharmonia.kielce.pl

Kieleckie Centrum Kultury

W miejscu imponującego gmachu KCK znajdował się niewielki kościółek p.w. św. Leonarda wystawiony w XVI w. Dwa wieki później powstał tu klasztor Sióstr Miłosierdzia, w którym zakonnice miały prowadzić szpital. Tak się jednak nie stało, a niewykończony budynek służył przez chwilę za szpital insurgentom Kościuszki, po czym w latach 1816-1818 przebudowano go na siedzibę władz województwa krakowskiego. W 1974 r. budynek zburzono robiąc miejsce pod budowę Kieleckiego Centrum Kultury. Dziś jest to jeden z największych obiektów kulturalnych w Polsce, w którym znajdują się dwie sceny: na 200 i 700 osób. Na scenach KCK odbywają się koncerty, spektakle, spotkania i pokazy. Największymi imprezami są: festiwal mody Off Fashion oraz Memorial to Miles Targi Kielce Jazz Festiwal. Przed budynkiem odsłonięto w 2001 r. pomnik wybitnego jazzmana – Milesa Davisa.

Kieleckie Centrum Kultury
plac Moniuszki 2B
25-334 Kielce
+48 41 343 81 42, +48 696 993 986
www.kck.com.pl

Kielecki Teatr Tańca

Z prywatnego zespołu tańca współczesnego Impuls Elżbiety Pańtak (Szlufik) powstał w 1995 r. Kielecki Teatr Tańca. Od początku istnienia prowadzony wspólnie przez Elżbietę Pańtak i Grzegorza Pańtaka zespół przekształcił się w 1998 r. w Stowarzyszenie Kielecki Teatr Tańca. Dnia 11 marca 2004 r. Teatr został powołany uchwałą Rady Miasta Kielce jako miejska instytucja kultury. W 2013 r. został miejską instytucją artystyczną, wpisaną do rejestru Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Koncepcja artystyczna Dyrekcji Teatru, opiera się na budowaniu wszechstronnego stylistycznie zespołu wykonawczego. Dzięki temu teatr prezentuje publiczności spektakle pochodzące z różnych stylów i estetyk ruchowych, głównie tańca jazzowego i współczesnego. Teatr realizuje zarówno kameralne formy choreograficzne, jak i duże formy z udziałem orkiestry symfonicznej oraz chóru. Spektakle Kieleckiego Teatru Tańca były prezentowane na wielu polskich scenach, jak również za granicą. Zespół, poza wystawianiem własnych produkcji, jest angażowany do działań w koprodukcjach.

Kielecki Teatr Tańca
plac Moniuszki 2B
25-334 Kielce
+48 41 367 67 12
www.ktt.pl

Teatr Lalki i Aktora „Kubus” w Kielcach im. Stefana Karckiego

W bogatym repertuarze „Kubusia” coś dla siebie znajdą zarówno wytrawni odbiorcy, jak i ci, którzy – niezależnie od wieku – dopiero zaczynają swoją przygodę z teatrem. Spektakle kieleckiego teatru lalkowego nieprzerwanie, niemal od 70 lat, przyciągają dzieci, młodzież i dorosłych. Repertuar „Kubusia” oparty jest przede wszystkim na adaptacjach największych polskich i światowych utworów literackich oraz współczesnej dramaturgii. Przedstawienia powstają z udziałem wybitnych, pełnych kreatywności i artystycznej wrażliwości twórców z kraju i zagranicy. Teatr realizuje też wiele innych, ciekawych przedsięwzięć artystyczno-edukacyjnych.

Na spektaklach najmłodszy widzowie, w towarzystwie aktorów i postaci znanych z baśni, bajek i legend, wyruszą w pełną ciepła, emocji i uniwersalnych wartości niezapomnianą, teatralną podróż. Dorosli widzowie natomiast zapoznają się z nowatorskimi interpretacjami dzieł Williama Szekspira, Mirona Białoszewskiego czy Brunona Schulza. Początki teatru nie były łatwe – nie miał on swojej stałej siedziby i funkcjonował objazdowo. Dziś legendarna, kolorowa widownia „Kubusia” mieści się w kamienicy przy ulicy Dużej 9, ale od sezonu 2023/2024 spektakle będzie można oglądać w nowej siedzibie na Wzgórzu Zamkowym.

Teatr Lalki i Aktora „Kubus”
w Kielcach im. Stefana Karckiego
ul. Duża 9
25-304 Kielce
+48 41 368 02 93
rezerwacje@teatrkubus.pl
www.teatrkubus.pl

Adres nowej siedziby teatru:
ul. Zamkowa 1
25-009 Kielce

TEATR IM. STEFANA ŻEROMSKIEGO W KIELCACH

Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach jest jedną z najstarszych scen w Polsce. Budowa gmachu przy głównej ulicy Kielc, Sienkiewicza 32, a ówczesnej Pocztowej, ruszyła w 1877 r. Wokół powstania sceny krąży romantyczna legenda – bogaty przemysłowiec, browarnik i filantrop Ludwik Stumpf zakochał się w warszawskiej aktorce. Postanowił zbudować teatr, by ukochaną mieć bliżej siebie. Nieznane są dalsze losy tej miłości.

Dziś Teatr liczy sobie ponad 140 lat, a mury kamienicy przy ul. Sienkiewicza stanowią dziedzictwo kulturowe lokalnej społeczności.

Teatr jest jedyną zawodową sceną dramatyczną w województwie świętokrzyskim, ale jego znaczenie wykracza poza lokalność. Znacząca mocno swoją obecnością na kulturalnej mapie kraju, sięgając tak po klasykę, jak i po współczesne teksty wspierane przez nowe środki dramaturgicznej narracji. W każdym sezonie przygotowywanych jest średnio sześć premier i granych jest około 230 spektakli. Rocznie Teatr w Kielcach odwiedza ponad 50 tysięcy osób.

Od 2017 r. w teatrze odbywa się Kielecki Międzynarodowy Festiwal Teatralny. Instytucja prowadzi także szerokie działania poza- i okołoteatralne. Od ponad 30 lat pod koniec czerwca organizowany jest Plebiscyt Publiczności „O Dziką Różę”, podczas którego widzowie wybierają najlepszy spektakl w sezonie.

Teatr im. Stefana Żeromskiego
w Kielcach
ul. Sienkiewicza 32
25-507 Kielce
+48 41 344 60 48
www.teatrzeromskiego.pl

Zakończenie remontu planowane jest na drugą połowę 2023 roku.
Tymczasowa Siedziba Teatru:
ul. ks. Piotra Ściegiennego 2
25-033 Kielce

Instytut Kultury Spotkania i Dialogu

Instytut Kultury Spotkania i Dialogu jest miejscem pamięci, pojednania i budowania relacji. Zajmuje się również edukacją, pielęgnowaniem pamięci o ofiarach pogromu oraz organizowaniem wydarzeń kulturalnych. W siedzibie instytutu można zwiedzić stałą wystawę pt. „Wspomnijcie na minione dni”, poświęconą pogromowi kieleckiemu. Wystawa jest multimedialna – zawiera nagrania świadectw uratowanych z pogromu oraz kalendarium wydarzeń. Refleksji po wystawie służy przestrzeń Pokoju Błogosławieństw – można w nim pomodlić się, pomedytować lub po prostu побыć trochę w ciszy. Organizowane są tu też wystawy czasowe i ciekawe wydarzenia.

Instytut Kultury Spotkania i Dialogu
ul. Planty 7
25-508 Kielce
+48 577 809 333
www.jankarski.org.pl

Cmentarz żydowski w Kielcach znajdujący się przy skrzyżowaniu ulic Pakosz Dolny i Kusocińskiego został założony w 1868 roku. Na terenie nekropolii znajduje się około 330 nagrobków, z których około 150 ustawionych jest w lapidarium. Cmentarz jest udostępniany po wcześniejszym zgłoszeniu telefonicznym: tel. +48 783 084 183, +48 782 793 072 (aktualne telefony umieszczone są na bramie cmentarnej).

Muzeum Skarbów Neptuna

Muzeum Skarbów Neptuna to miejsce tworzone z miłości do morza, nurkowania i żeglarstwa. Jego założycielem jest urodzony w Kielcach żeglarz, pletwonurek i konstruktor dwóch jachtów, Ryszard Springer. Wystawa odzwierciedla pasję jego twórcy. Już na podwórzu powitają Cię różnokolorowe flagi sygnałowe i kotwica admiralacji, której konstrukcja znana była już w starożytności. W gościnnych wnętrzach kamienicy zobaczysz oszałamiającą różnorodność eksponatów marynistycznych – obrazy, rysunki i fotografie o tematyce morskiej oraz mapy i zapiski z morskich wypraw pana Ryszarda. Poznasz podstawowy sprzęt okrętowy, nurkowy i nawigacyjny. Usłyszysz, jak donośnie biją pokładowe dzwony. Twój wzrok z pewnością przykuje biżuteria z pereł i bursztynów, kiel morsa czy też skamieniałości prehistorycznych stworzeń z dawnych mórz.

Interesuje Cię zwiedzanie Muzeum? Pamiętaj, że obiekt jest czynny od 1 maja do 30 września we wtorki, środy i czwartki. Wejdiesz tu bezpłatnie po wcześniejszej rezerwacji telefonicznej.

Muzeum Skarbów Neptuna
ul. Wspólna 5
25-003 Kielce
+48 515 878 424, +48 694 774 503

Baseny Tropikalne

Baseny to tropikalny raj w stolicy Gór Świętokrzyskich. Tutaj przez 365 dni w roku możesz zanurzyć się w ciepłej, krystalicznie czystej, turkusowej wodzie i zrelaksować się wśród bujnej roślinności wprost z egzotycznych wysp.

Odpocznij popijając koktajl przy wodnym barze. Rozsiądź się wygodnie w pontonie i wyrusz na wodną wycieczkę po wolno płynącej rzece. A jeśli potrzebujesz odrobinę szybszego tempa, skorzystaj z jednej z trzech zjeżdżalni wodnych. Najdłuższą z nich, magic eye, pokonasz wraz z rodziną lub przyjaciółmi na wieloosobowym pontonie. Towarzyszyć Wam będą niezwykle efekty świetlne przywodzące na myśl dalekie podróże kosmiczne.

Specjalna pełna gejzerów i niezliczonych zabawek strefa oraz wodny plac zabaw z tryskającymi fontannami, magicznymi tunelami i wodnymi zwierzętami to bezpieczna przestrzeń do nieskrępowanej zabawy dla najmłodszych.

Baseny Tropikalne Binkowski Resort
ul. Wojciecha Szczepaniaka 42
25-043 Kielce
+48 41 340 35 60
www.basenytropikalne.pl

Papugarnia ARA

Wizyta w Papugarni Ara to okazja do spotkania egzotycznych gatunków ptaków z niemal całego świata - Ameryki Południowej, Azji, Afryki, a nawet Australii. Mieszkają tu gatunki takie jak Ara, Żako, Kaka-du, Patagonka, Aleksandretta większa, Konura słoneczna, Rudosterka i wiele innych. Co więcej, skrzydlaci pupile nie mieszkają w klatkach, dzięki czemu można je podziwiać z bardzo bliska, pogłaskać, a nawet własnoręcznie nakarmić. To wspaniała zabawa i relaks w jednym, zarówno dla dzieci jak i dorosłych.

Papugarnia Ara
Al. Solidarności 20 (2 piętro)
25-323 Kielce
+48 660 109 886

Aktywnie

Kielce

Kielce to naturalna przestrzeń do Twojej aktywności. Otoczone lasami, położone w Górach Świętokrzyskich miasto stwarza idealne warunki do wypoczynku wśród przyrody – niezależnie od pory roku.

Planujesz wycieczkę pieszą lub marsz nordic walking? Świetnie! Niezależnie od tego, czy będzie to krótka wycieczka czy dłuższy rajd, w Kielcach znajdziesz szlaki spacerowe prowadzące do pięciu rezerwatów przyrody, jak i długodystansowe szlaki, które przez łagodne szczyty Gór Świętokrzyskich zaprowadzą Cię aż do znanych z ruin zamku królewskiego, Chęciny.

Przez Kielce przebiega też szlak Green Velo – najdłuższy szlak rowerowy w Polsce. Cała trasa ma 2000 kilometrów długości, nie musisz jednak pokonywać jej w całości. Dzięki niej zorganizujesz wycieczki po mieście, jak i po najbliższej okolicy – do malowniczego Oblęgorka czy położonego nad zalewem rekreacyjnym Borkowa.

Najmłodszym rowerzystom z pewnością przypadnie do gustu wycieczka przez pełen atrakcji park i centrum miasta. Amatorzy mocnych wrażeń z pewnością docenią pełne naturalnych przeszkód trasy wyczynowe na górze Telegraf (najwyższym wzniesieniu w mieście – 406 m n.p.m.) czy na Pierścienicy (367 m n.p.m.).

A jeśli o tych dwóch szczytach mowa – zimą działają tam malowniczo wkomponowane w naturalne zbocza ośrodki narciarskie. Zjazd z Pier-

ścienicy będzie idealny dla początkujących, a strome zbocze najwyższego kieleckiego szczytu, Góry Telegraf z pewnością przypadnie do gustu bardziej zaawansowanym narciarzom i snowboardzistom.

Na koniec aktywnego dnia pora na odpoczynek na jednej z 5 miejskich pływalni. Jeśli do pełni relaksu potrzebujesz sesji w saunie – znajdziesz ją w kompleksie "Delfin" przy ulicy Krakowskiej.

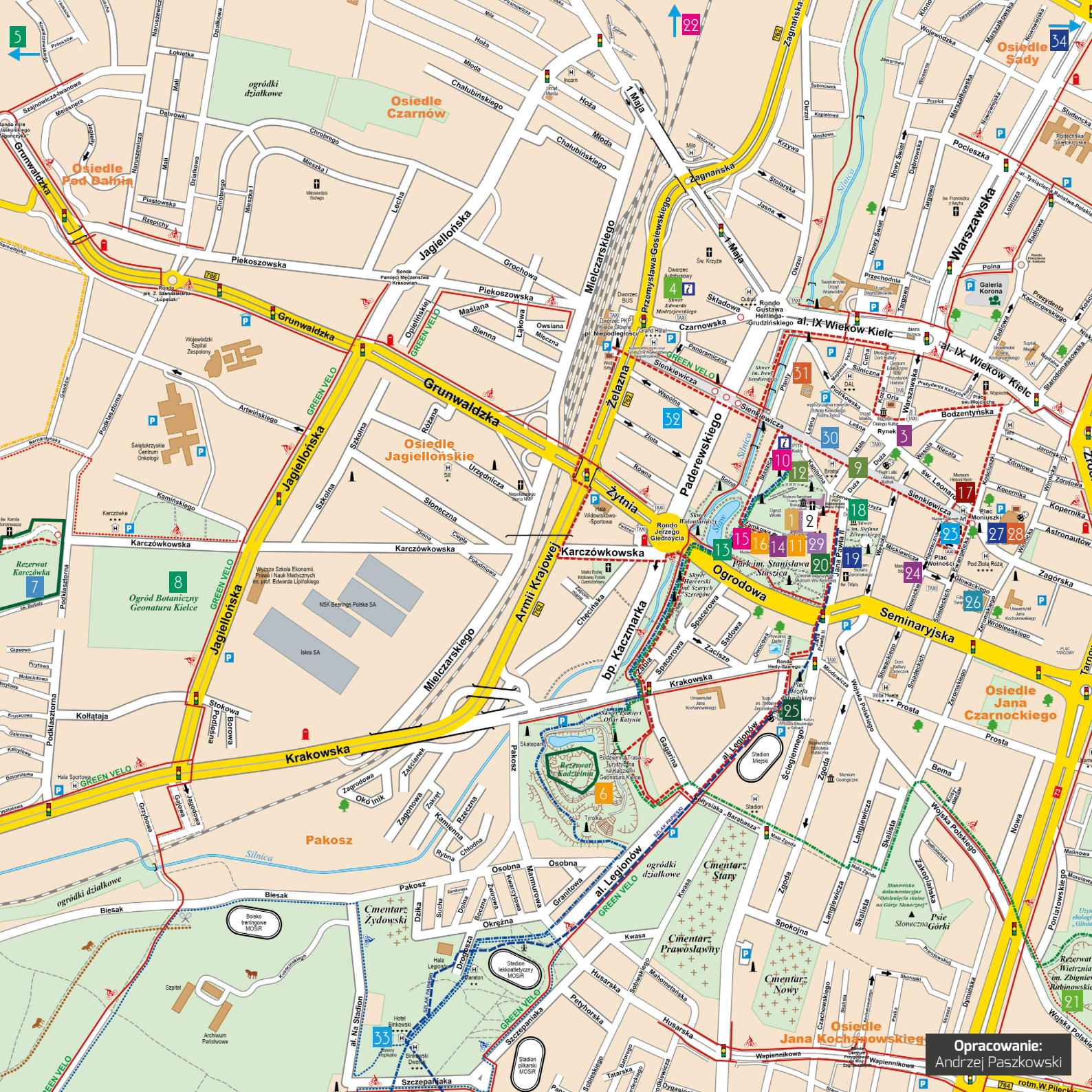
Informacja o szlakach pieszych i rowerowych
<https://www.kielce.eu/pl/dla-turysty>

Szlak Green Velo
<https://greenvelo.pl/>

Centrum sportowo-rekreacyjne "Stadion"
<https://stadion.kielce.pl/>

Ośrodek sportowo-turystyczny "Telegraf"
<https://telegrafkielce.pl/>

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
<http://www.mosir.kielce.pl/>

Więcej informacji na stronach:

www.kielce.eu

www.rajdladzieci.kielce.eu

www.swietokrzyskie.travel

www.kielce.bike

Wydawca / Tekst:

Regionalna Organizacja Turystyczna
Województwa Świętokrzyskiego
ul. Sienkiewicza 78, IVp/2, 25-501 Kielce
tel: +48 41 361 80 57, www.rot.swietokrzyskie.travel

Fotografie:

S. Rakowski (okładka i inne), M. Boksa, P. Dulnik, A. Fedoryszyn, K. Sidel Kozieł, B. Kruk, D. Łukasik, A. Mazurek, P. Michalec, K. Pęczalski, P. Pierściński, A. Góra-Klauzińska, M. Osełka, P. Seweryn, B. Warzecha, Ł. Zarzycki, archiwa Regionalnej Organizacji Turystycznej Województwa Świętokrzyskiego oraz członków organizacji i podmiotów zamieszczonych w wydawnictwie.

Skład i opracowanie:

MediaNocka, ul. Warszawska 191B, 25-551 Kielce
tel. +48 515 062 077, e-mail: medianocka@gmail.com

Druk:

COLOR PRESS
ul. Mielczarskiego 153
25-611 Kielce

ISBN: 978-83-66336-36-0

Kielce 2023

